

Gasos

Miquel Seco

miquel.seco@qi.ub.es

Juan C. Paniagua

jpaniagua@ub.edu

Universitat de Barcelona

Setembre de 2008

Aquesta presentació està subjecta a una llicència de
Reconeixement - NoComercial - CompartirIgual (by-nc-sa)
(vegeu <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/>)

Estats d'agregació

Gasos ideals

Equació dels gasos ideals

Teoria cineticomolecular

Mescles de gasos

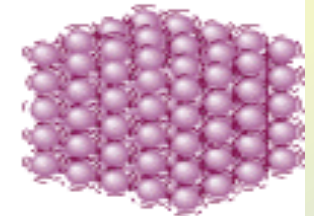
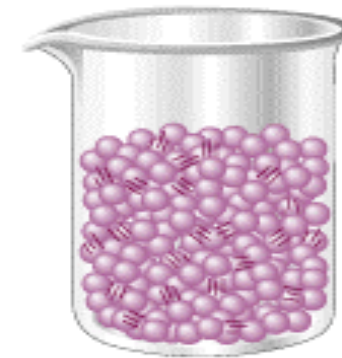
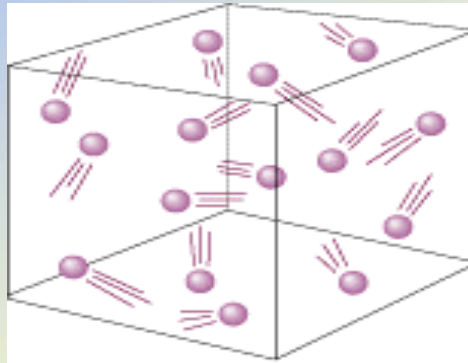
Pressió parcial

Llei de Dalton

Pressió de vapor

Gasos reals

Estats d'agregació

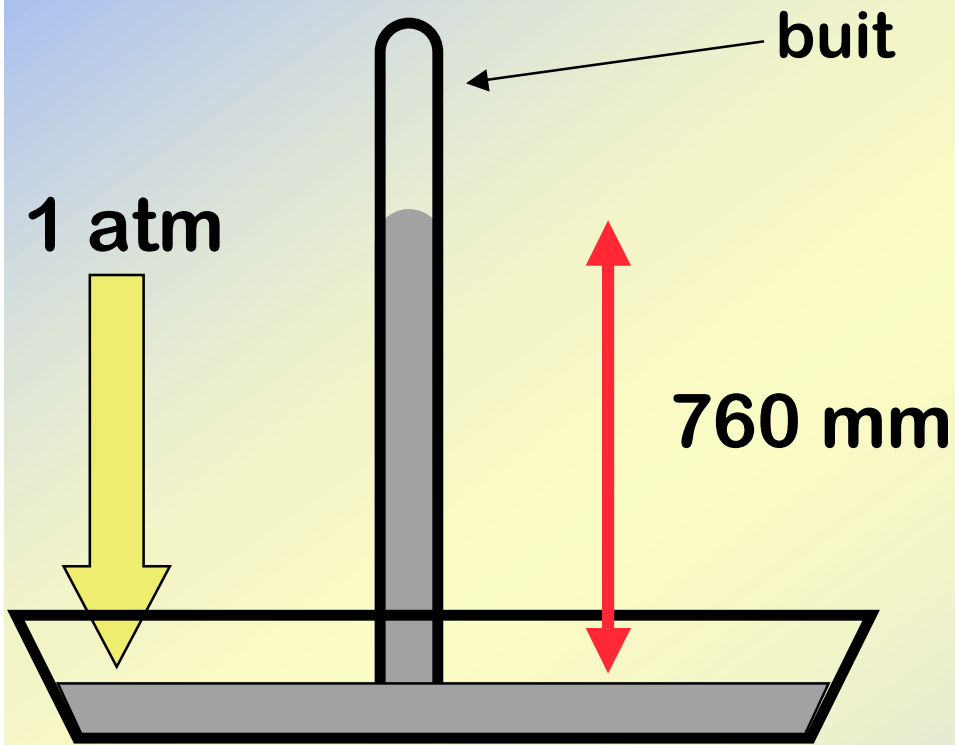

Propietat	Gas	Líquid	Sòlid
Densitat	Baixa	Alta (com els sòlids)	Alta
Forma	S'expandeix fins a ocupar tot el recipient	Prend la forma de la part inferior del recipient	Fixa
Compressibilitat	Gran	Petita	Petita
Expansió tèrmica	Moderada	Petita	Molt petita

Unitats

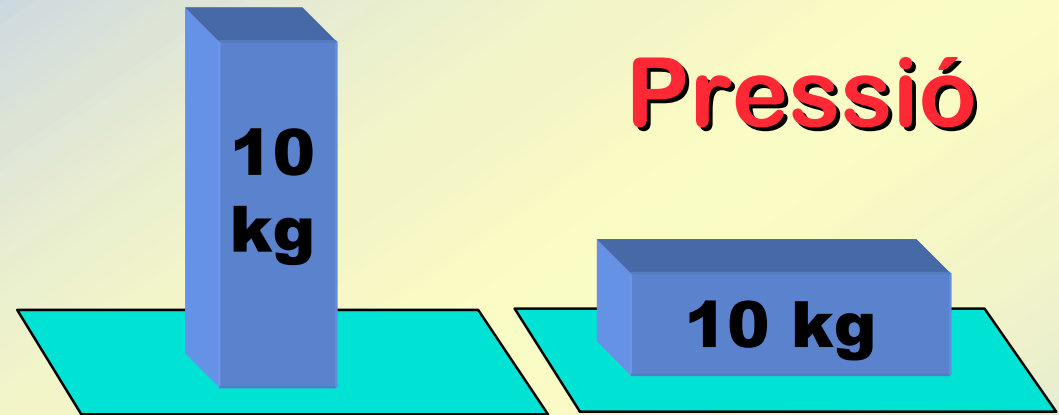
Volum (V)	$\text{m}^3, \text{dm}^3 (\text{l}, \text{L})$
Temperatura Celsius (t)	$^{\circ}\text{C}$ (grau Celsius)
Temperatura Fahrenheit (t_F)	$t_F/^{\circ}\text{F} = (9/5) t/^{\circ}\text{C} + 32$
Temperatura absoluta (T)	K (kelvin) $T/\text{K} = t/^{\circ}\text{C} + 273,15$
Pressió (P)	Pa (pascal), hPa, atm, bar, mmHg
Quantitat de substància (n)	mol

Força/Superfície

Baròmetre

Pressió

$$\begin{aligned} m &= V \rho \\ &= 76,0 \text{ cm}^3 \times 13,5951 \text{ g/cm}^3 \\ &= 1033,2276 \text{ g} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} F &= m g \\ &= 1,0332276 \text{ kg} \times 9,80665 \text{ ms}^{-2} \\ &= 10,132501 \text{ N} \end{aligned}$$

$$\begin{aligned} P &= F / S \\ &= 10,132501 \text{ N} / 0,0001 \text{ m}^2 \\ &= 101325,01 \text{ Pa} \approx 1013,25 \text{ hPa} \\ &= 1 \text{ atm} \end{aligned}$$

Unitats de pressió

Unitat

Equivalència en el SI

pascal	1 Pa	= 1 N m ⁻²
bar	1 bar	= 10 ⁵ Pa
atmosfera	1 atm	= 1,01325 × 10 ⁵ Pa
torr	1 Torr	= 1/760 atm = 133,32237 Pa
mm de mercuri	1 mmHg	= 133,32239 Pa
kilos per cm ²	1 kp/cm ²	= 0,980665 × 10 ⁵ Pa
pounds per sq inch	1 psi	= 6894,76 Pa

$$\begin{aligned} 1 \text{ atm} &= 1,01325 \text{ bar} = 760 \text{ Torr} \approx 760 \text{ mmHg} \\ &\approx 1013 \text{ mbar} = 1013 \text{ hPa} \\ &\approx 1,033 \text{ kp/cm}^2 \end{aligned}$$

Exemple

- Si la pressió atmosfèrica al nivell del mar és d'1 atm, quina serà la pressió que suporta un submarinista que busseja a 10 m de profunditat?

Massa d'una columna d'aigua d'1 cm² de secció:

$$m = V \rho = 1000 \text{ cm}^3 \times 1 \text{ g/cm}^3 = 1000 \text{ g}$$

Pressió exercida per l'aigua:

$$P = m g / S = 1 \text{ kg} \times 9,8 \text{ m s}^{-2} / 0,0001 \text{ m}^2 = 98 \text{ 000 Pa} \approx 1 \text{ atm}$$

Pressió total que suporta el submarinista ≈ 2 atm (xifres!)

- Repetiu el càlcul per a una profunditat de 20 m.

Solució: ≈ 3 atm

Llei dels gasos ideals

$$PV = nRT$$

$$\begin{aligned} R \text{ (constant dels gasos)} &= 8,3145 \text{ J K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \\ &= 0,082058 \text{ atm L K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \\ &= 0,083145 \text{ bar L K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \\ &= 1,9872 \text{ cal K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \\ &= 62,364 \text{ torr L K}^{-1} \text{ mol}^{-1} \end{aligned}$$

Llei experimental per a pressions baixes

**(combinació de les lleis de Boyle i Mariotte,
Charles i Gay-Lussac, i Avogadro)**

Exemple

- Quin volum ocupa 1,00 mol de gas ideal a 0 °C i 1,00 bar?

$$PV = nRT$$

$$1,00 \text{ bar} \times V = 1,00 \text{ mol} \times R \times 273,15 \text{ K}$$

$$R = 0,083145 \text{ bar L K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$

$$V = 22,7 \text{ L (xifres significatives!)}$$

- Repetiu el càlcul per a 1,00 mol de gas ideal a 0 °C i 1,00 atm.

Solució: 22,4 L

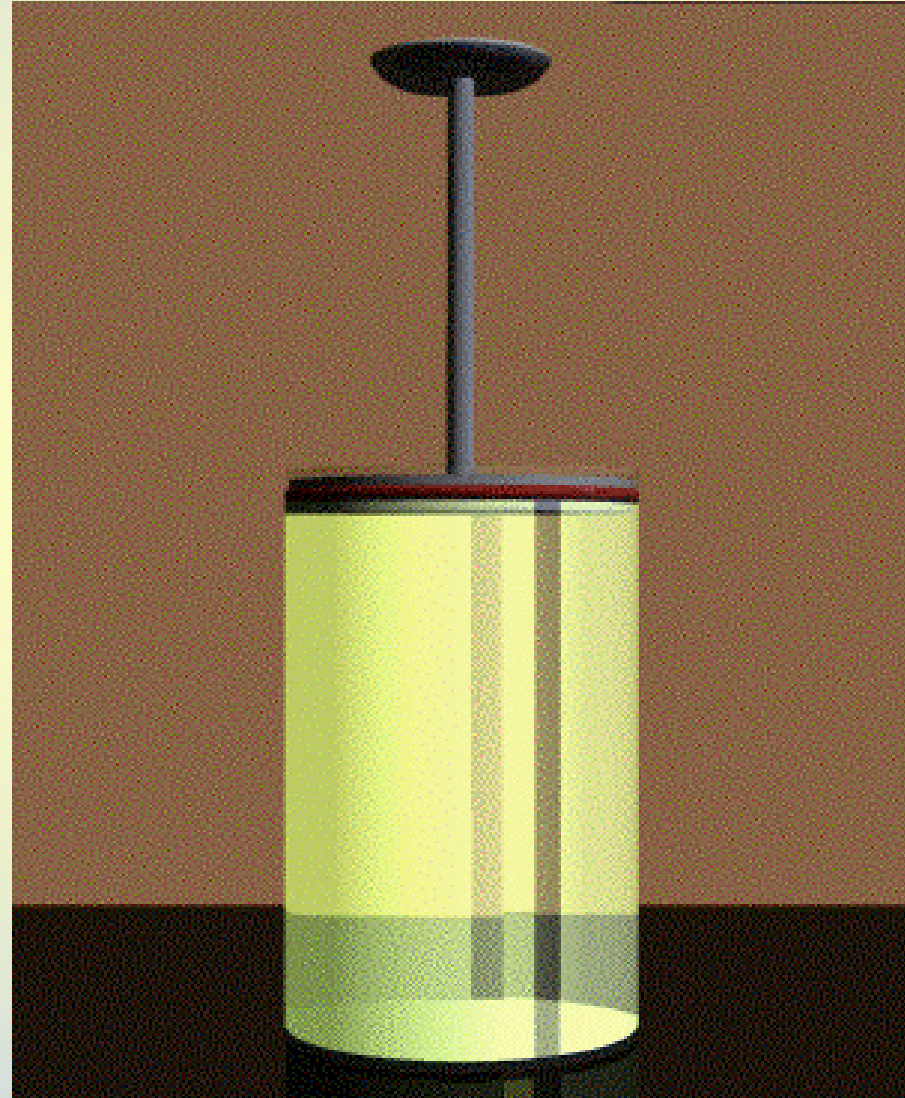
Llei de Boyle-Mariotte

A temperatura constant la pressió d'un gas és inversament proporcional al volum que ocupa (xeringa!)

$$P_1 V_1 = nRT \rightarrow P_2 V_2 = nRT$$

$$P_1 V_1 = P_2 V_2 = \text{constant}$$

$$P = \text{constant} / V$$

Exemple

Si un gas ideal ocupa un volum de 4,5 L a 1,0 atm, quin volum ocuparà si el comprimim fins a 3,0 atm mantenint-lo a la mateixa temperatura?

$$P_1 V_1 = nRT \rightarrow P_2 V_2 = nRT$$

$$1,0 \text{ atm} \times 4,5 \text{ L} = nRT \rightarrow 3,0 \text{ atm} \times V_2 = nRT$$

$$1,0 \text{ atm} \times 4,5 \text{ L} = 3,0 \text{ atm} \times V_2$$

$$V_2 = \frac{1,0 \text{ atm} \times 4,5 \text{ L}}{3,0 \text{ atm}} = 1,5 \text{ L}$$

Llei de Charles i Gay-Lussac

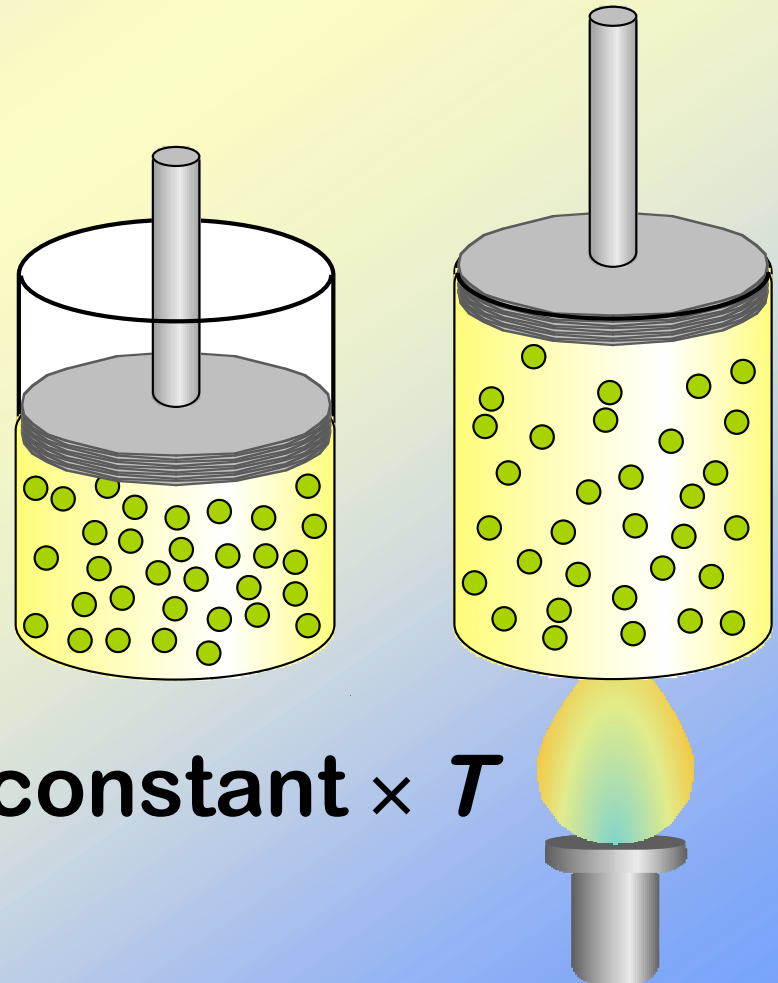
A presió constant, el volum que ocupa un gas és directament proporcional a la seva temperatura absoluta

$$PV_1 = nRT_1 \rightarrow PV_2 = nRT_2$$

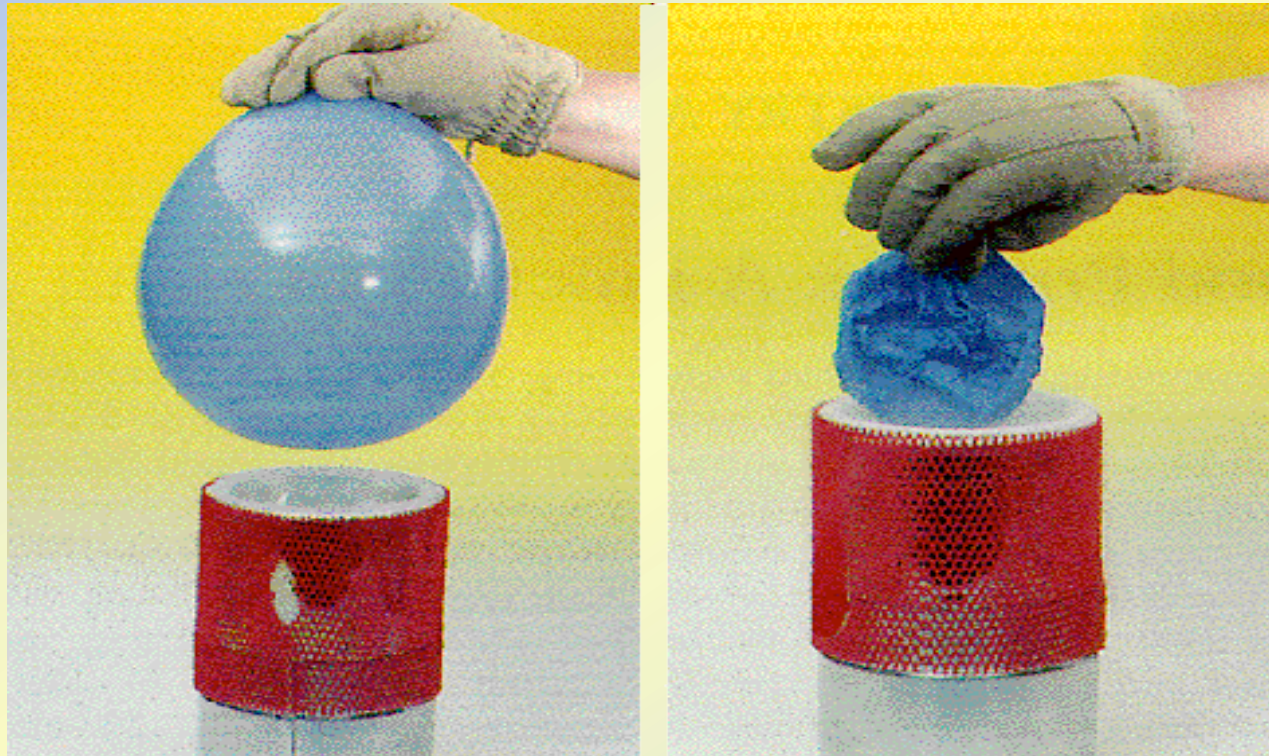
dividint les dues equacions:

$$\frac{V_1}{V_2} = \frac{T_1}{T_2}$$

$$\frac{V_1}{T_1} = \frac{V_2}{T_2} = \text{constant} \quad V = \text{constant} \times T$$

Llei de Charles i Gay-Lussac

Si posem un globus ple d'aire a prop de nitrogen líquid (77 K) observarem que el volum es redueix.

Exemple

Si un gas ideal ocupa un volum de 3,0 L a 250 K, quin volum ocuparà si l'escalfem fins a 450 K sense que canviï la pressió?

$$PV_1 = nRT_1 \rightarrow PV_2 = nRT_2$$

$$P \times 3 \text{ L} = nR \times 250 \text{ K} \rightarrow P \times V_2 = nR \times 450 \text{ K}$$

dividint les dues equacions:

$$\frac{3 \text{ L}}{V_2} = \frac{250 \text{ K}}{450 \text{ K}}$$

$$V_2 = \frac{3 \text{ L} \times 450 \text{ K}}{250 \text{ K}} = 5,4 \text{ L}$$

Hipòtesi d'Avogadro

Volums iguals de gasos diferents a la mateixa temperatura i pressió contenen el mateix nombre de molècules

$$PV = n_A RT$$

$$PV = n_B RT$$

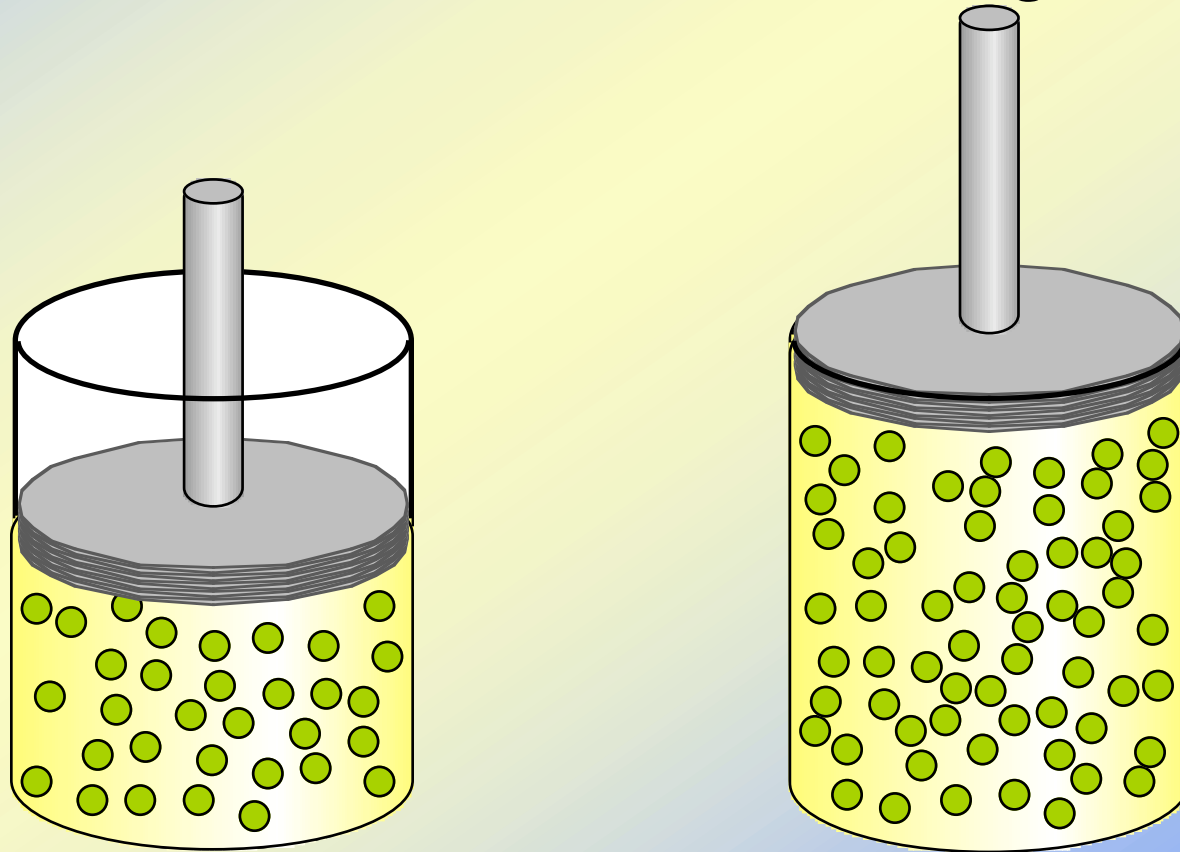
dividint les dues equacions:

$$\frac{n_A}{n_B} = 1$$

$$n_A = n_B$$

Hipòtesi d'Avogadro

Si el segon recipient té el doble de molècules que el primer ocuparan el doble de volum (a unes mateixes T i P), independentment de la massa molar del gas ideal.

Massa molar i densitat

$$P V = n R T$$

$$P V = \frac{m}{M} R T$$

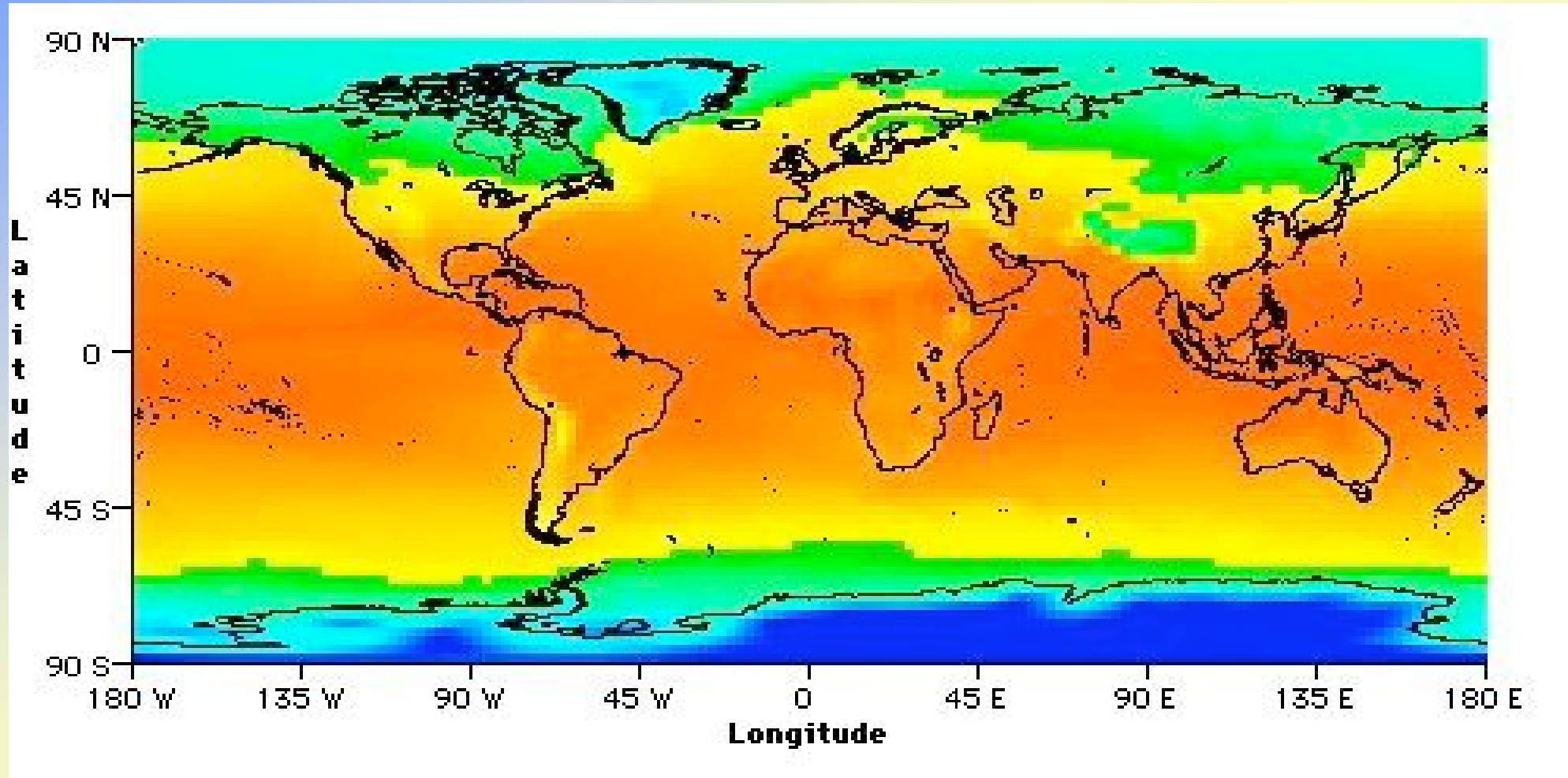
massa molar

$$P M = \frac{m}{V} R T$$

densitat (ρ)

Temperatura global mitjana

kelvins →

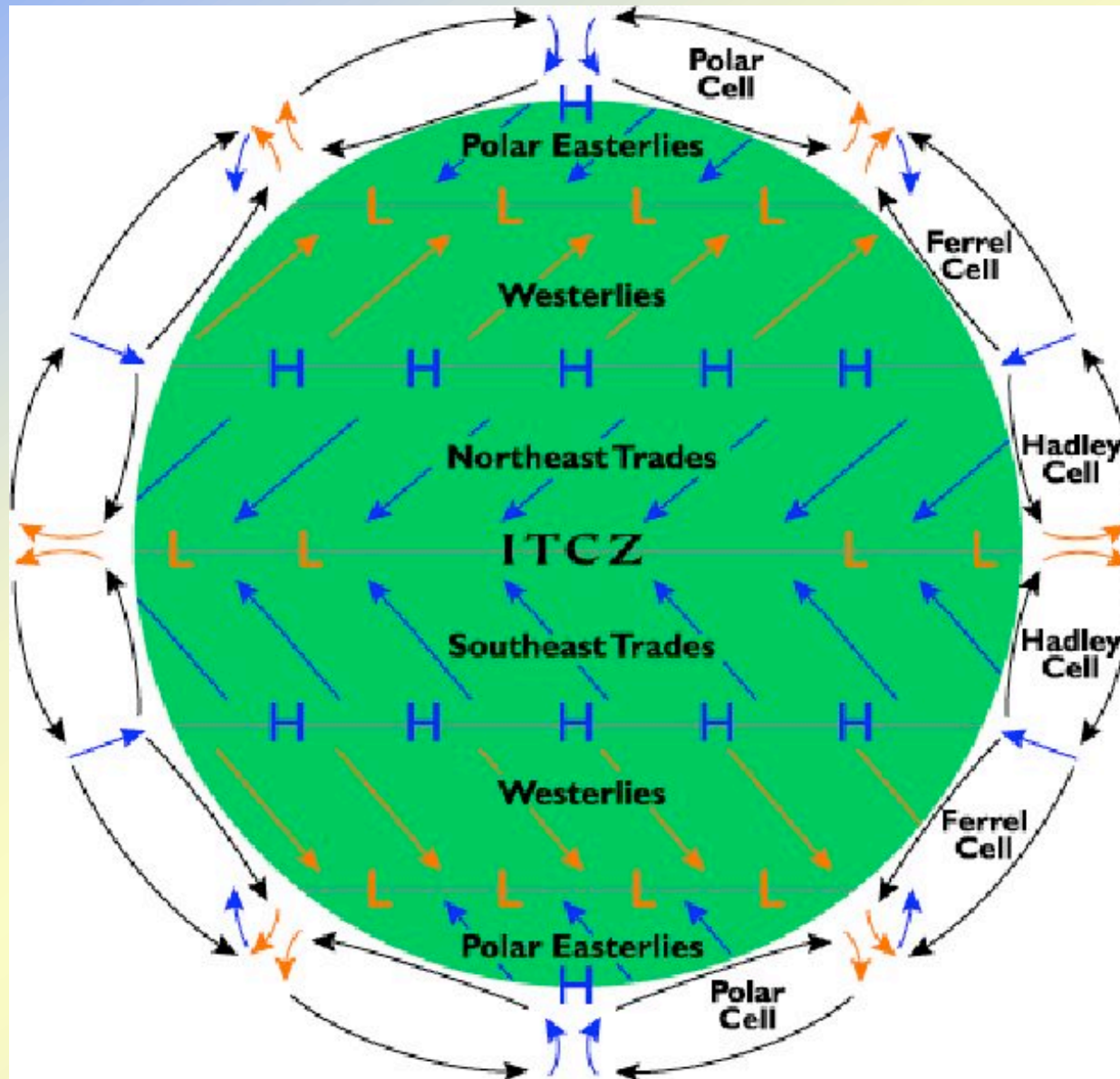
229   251   273   295   318

graus Celsius →

-44   -21   0   +22   +45

$$PM = \rho R T$$

Règim general de vents

Exemple

A quina pressió (expressada en bar) haurem de comprimir 1,0 kg de nitrogen perquè càpiguen en una bombona de 10 L a 20 °C?

$$M_N = 14,0067 \text{ g/mol}$$

$$PV = nRT = (m/M)RT$$

$$P \times 10 \text{ L} = (1000 \text{ g} / 28,0 \text{ g mol}^{-1}) R \times 293,15 \text{ K}$$

$$R = 0,083145 \text{ bar L K}^{-1} \text{ mol}^{-1}$$

$$P = 87 \text{ bar}$$

Problema 1

- Suposem que l'èmbol d'una xeringa buida està ajustat a la marca de 10 cm^3 i que la pressió ambient és d'1 bar. Si tapem la sortida de la xeringa (sense l'agulla!) amb un dit i premem l'èmbol fins a la marca de 2 cm^3 , quina pressió agafarà l'aire interior?
- *Solució: 5 bar*

Problema 2

- Suposem que l'èmbol d'una xeringa buida està ajustat a la marca de $8,0 \text{ cm}^3$ i que la temperatura ambient és de $18,0 \text{ }^\circ\text{C}$. Si tapem la sortida de la xeringa amb un dit i l'escalfem amb la mà fins que l'aire interior agafi una temperatura de $36,5 \text{ }^\circ\text{C}$, quin volum ocuparà aquest aire? (suposeu que l'èmbol es mou sense fricció).
- *Solució:* $8,5 \text{ cm}^3$

Problema 3

- Suposem que l'èmbol d'una xeringa buida està ajustat a la marca de $8,0 \text{ cm}^3$, que la temperatura ambient és de $18,0 \text{ }^\circ\text{C}$ i que la pressió és de 1013 hPa . Si tapem la sortida de la xeringa amb un dit i l'escalfem amb la mà sense deixar que es mogui l'èmbol fins que l'aire interior agafi una temperatura de $36,5 \text{ }^\circ\text{C}$, quina pressió tindrà aquest aire?
- *Solució:* $1,1 \times 10^2 \text{ hPa}$ (no 1077 hPa !)

Problema 4

- Si punxem una pilota plena d'heli a 20 °C i 1020 hPa amb una xeringa de 10 cm³ i l'omplim d'heli, quina massa d'heli haurà entrat a la xeringa? (Suposeu que la pressió dins la pilota es manté pràcticament constant.)

$$M_{\text{He}} = 4,003 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 1,7 mg

Problema 5

- El manòmetre d'una bombona de HCl gasós marca una pressió de 1850 hPa. Si la temperatura del gas és de 20 °C, quina serà la seva densitat?

$$M_{\text{H}} = 1,008 \text{ g/mol}, M_{\text{Cl}} = 35,453 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 2,77 g/l (SI: kg/m³)

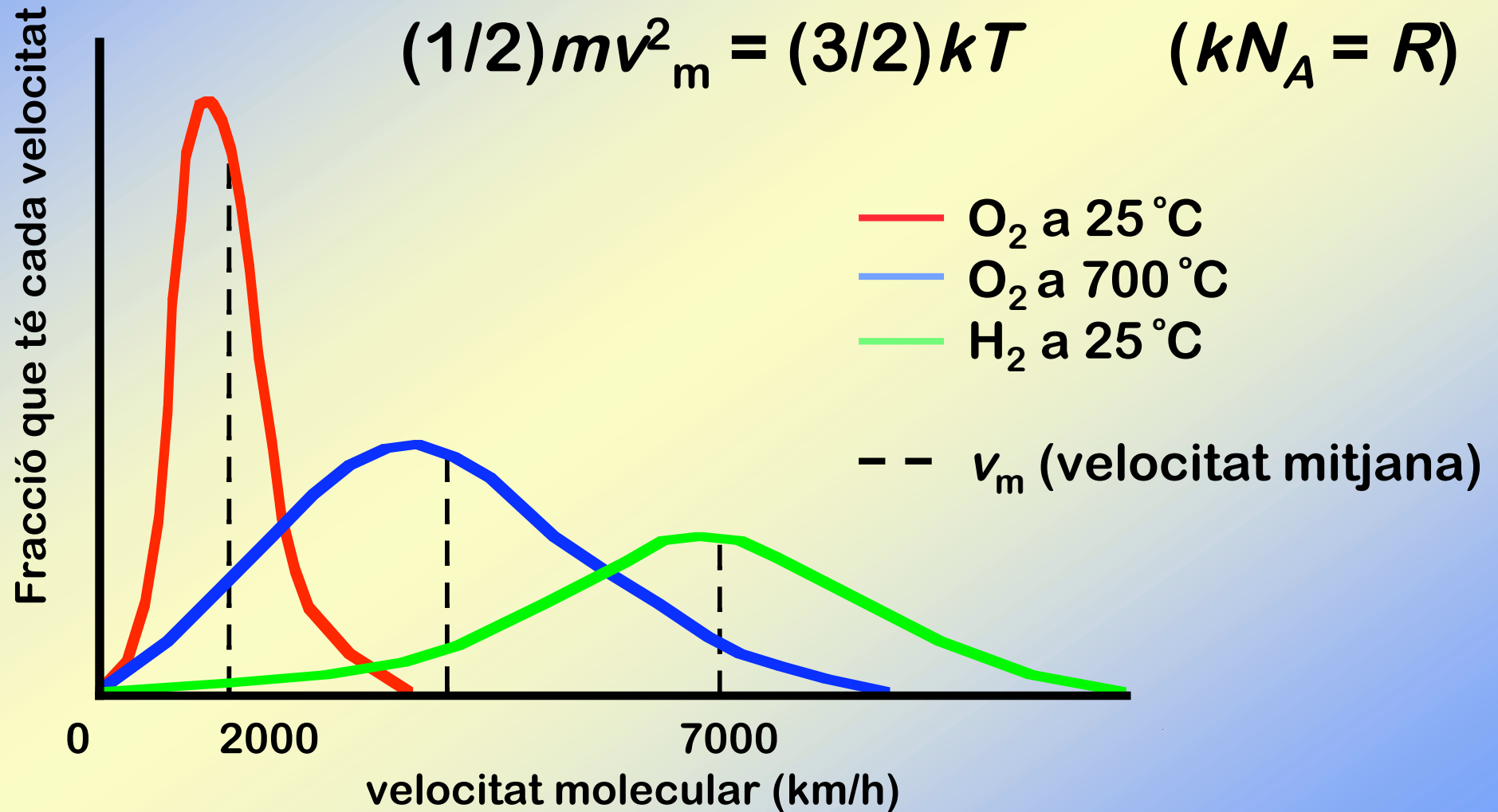
Teoria cineticomolecular

Es basa en un model dels gasos a escala atòmica:

- Els gasos consisteixen en àtoms o molècules molt petites en relació amb la distància que les separa (a 0 °C i 1 atm el volum per molècula de O₂ és unes 2500 vegades el volum d'una molècula).
- El nombre de partícules és molt elevat (2×10^{19} per cm³ a 25 °C i 1 atm).
- Les molècules de gasos es mouen a molta velocitat (les de H₂ ho fan a ≈ 7000 km/h a 25 °C).
- Les molècules xoquen elàsticament entre elles i contra les parets del recipient molt sovint (per al O₂ a 25 °C i 1 atm $\approx 3 \times 10^{23}$ xocs cm⁻² s⁻¹).

Teoria cineticomolecular

$$\left(\frac{1}{2}\right)mv_m^2 = \left(\frac{3}{2}\right)kT \quad (kN_A = R)$$

Mescles de gasos

En una mescla gasosa que conté n_A mols d'un gas A, n_B mols d'un gas B, n_C mols d'un gas C,... a una pressió (total) P , es defineix la *pressió parcial* d'un dels gasos, per exemple del gas A, com

$$p_A \equiv P \frac{n_A}{n_A + n_B + n_C + \dots} = P x_A$$

$$p_A + p_B + p_C + \dots = P (x_A + x_B + x_C + \dots) = P$$

És a dir, la pressió total P d'una mescla de gasos és la suma de les pressions parcials de cada gas.

Problema 6

- Els components principals de l'atmosfera de Mart són CO_2 , N_2 i Ar en proporcions molars de 95 %, 3 % i 2 % aproximadament. Quina és la pressió parcial de cadascun d'aquests gasos en un punt on la pressió total és de 7,0 hPa?
- *Solució:* 6,7 hPa; 0,2 hPa i 0,1 hPa.
(errors relatius diferents!)

Problema 7

El nitrogen produeix efectes narcòtics si es respira a pressions parcials superiors a unes 3 atm (borratxera del bussejador), tot i que aquest límit varia molt d'unes persones a unes altres.

a) Tenint en compte que l'aire té 78 % de N_2 (proporció molar), quina és la pressió total màxima que tolerarà un submarinista en l'aire comprimit de les bombones?

b) La pressió de l'aire que respira ha de ser semblant a la pressió de l'aigua perquè no pateixin els timpans ni la caixa toràcica. A quina profunditat es podrà baixar amb aire comprimit sense patir efectes narcòtics?

Solució: a) 4 atm; b) 30 m.

Problema 8

A banda del possible efecte narcotizant del nitrogen, la respiració d'aire a pressió elevada té altres inconvenients:

- es dissol massa nitrogen a la sang (descompressió),
- l'augment de la densitat de l'aire dificulta la respiració,
- l'oxigen és tòxic a pressions parcials i temps de respiració elevats.

Per això s'utilitzen, entre d'altres, mescles d'heli i oxigen per baixar a més de 30 m de profunditat (l'heli té poc efecte narcòtic i, com que és més lleuger, es difon més ràpidament que el N_2 i es respira més fàcilment).

Quina és la relació entre les densitats de l'heli i del nitrogen en iguals condicions de P i T ?

Solució: $\rho_{\text{nitr}} / \rho_{\text{he}} = 7$

Mescles ideals de gasos ideals

Llei de Dalton

(vàlida per a mescles de gasos a baixa pressió)

La pressió parcial d'un gas en una mescla és igual a la pressió que tindria el gas si ocupés, tot sol, el volum total de la mescla a la temperatura d'aquesta:

$$p_A V = n_A RT$$

Si sumem aquestes equacions per a cada component de la mescla:

$$PV = (n_A + n_B + n_C + \dots) RT$$

Exemple

Una bombona de 10 L que conté gas propà a 5,0 bar es connecta amb una altra de 20 L que conté N_2 a 15 bar. Si les dues bombones estan a la mateixa temperatura,

a) quina serà la pressió parcial de cada gas després que s'hagin barrejat els continguts de les dues bombones?

b) quina serà la pressió total de la mescla?

Exemple

Solució:

a) D'acord amb la llei de Dalton, la pressió parcial del propà en la mescla serà la pressió que tindria si estigués sol en tot el volum:

$$p_{\text{pro}} V = n_{\text{pro}} RT \quad \rightarrow \quad p_{\text{pro}} \times 30 \text{ L} = n_{\text{pro}} RT$$

Com que en la primera bombona el propà estava sol:

$$P_1 V_1 = n_{\text{pro}} RT \quad \rightarrow \quad 5,0 \text{ bar} \times 10 \text{ L} = n_{\text{pro}} RT$$

$$p_{\text{pro}} \times 30 \text{ L} = 5,0 \text{ bar} \times 10 \text{ L} \quad \Rightarrow \quad p_{\text{pro}} = 1,7 \text{ bar}$$

El mateix per al nitrogen:

$$p_{\text{N}_2} \times 30 \text{ L} = 15,0 \text{ bar} \times 20 \text{ L} \quad \Rightarrow \quad p_{\text{N}_2} = 10 \text{ bar}$$

b) Pressió total = suma de les pressions parcials:

$$P = p_{\text{pro}} + p_{\text{N}_2} = 1,7 \text{ bar} + 10 \text{ bar} = 12 \text{ bar}$$

Problema 9

L'hèlix és una mescla d'heli i oxigen que s'utilitza en ampolles de busseig per a immersions profundes. S'han comprimit 12 L de O_2 i 60 L de He, mesurats a 1,0 atm i 25 °C, dins una ampolla de busseig de 10 L a temperatura constant.

a) Quina serà la pressió total de l'ampolla? Aquesta mescla, fins a quina profunditat permetrà baixar sense que pateixin els tímpanes?

b) Quina serà la pressió parcial de l'oxigen?

Solució: a) 7,2 atm; uns 60 m; b) 1,2 atm

Solució del problema 9

a) Dins l'ampolla: $PV = (n_{\text{ox}} + n_{\text{He}})RT$.

Calculem els nombres de mols a partir de les dades dels gasos abans de ficar-los a l'ampolla:

$$1,0 \text{ atm} \times 12 \text{ L} = n_{\text{ox}} \times 0,08206 \times 298,15 \text{ K}; n_{\text{ox}} = 0,490 \text{ mol}$$

$$1,0 \text{ atm} \times 60 \text{ L} = n_{\text{He}} \times 0,08206 \times 298,15 \text{ K}; n_{\text{He}} = 2,452 \text{ mol}$$

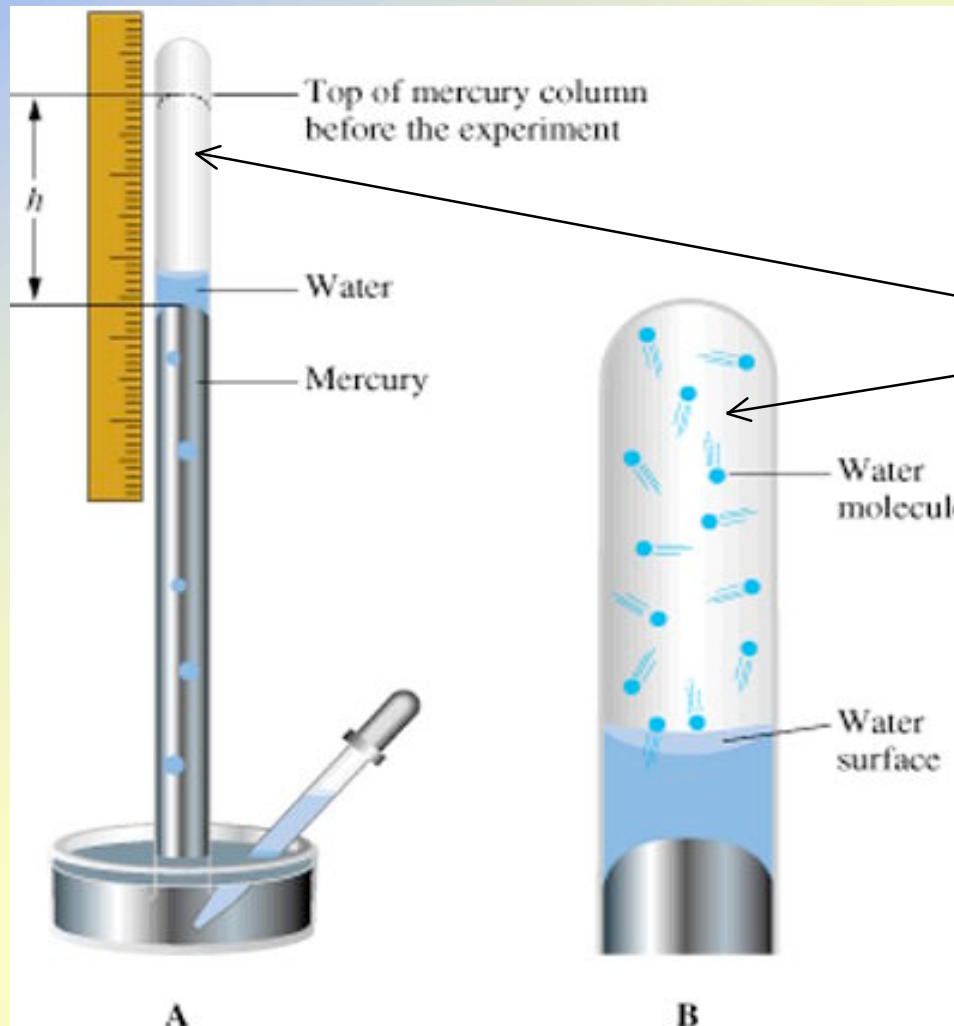
$$P \cdot 10 \text{ L} = (0,490 + 2,452) \text{ mol} \times 0,08206 \times 298,15 \text{ K}$$

$$P = 7,2 \text{ atm (fins a uns 60 m)}$$

b) Pressió parcial de l'oxigen dins l'ampolla:

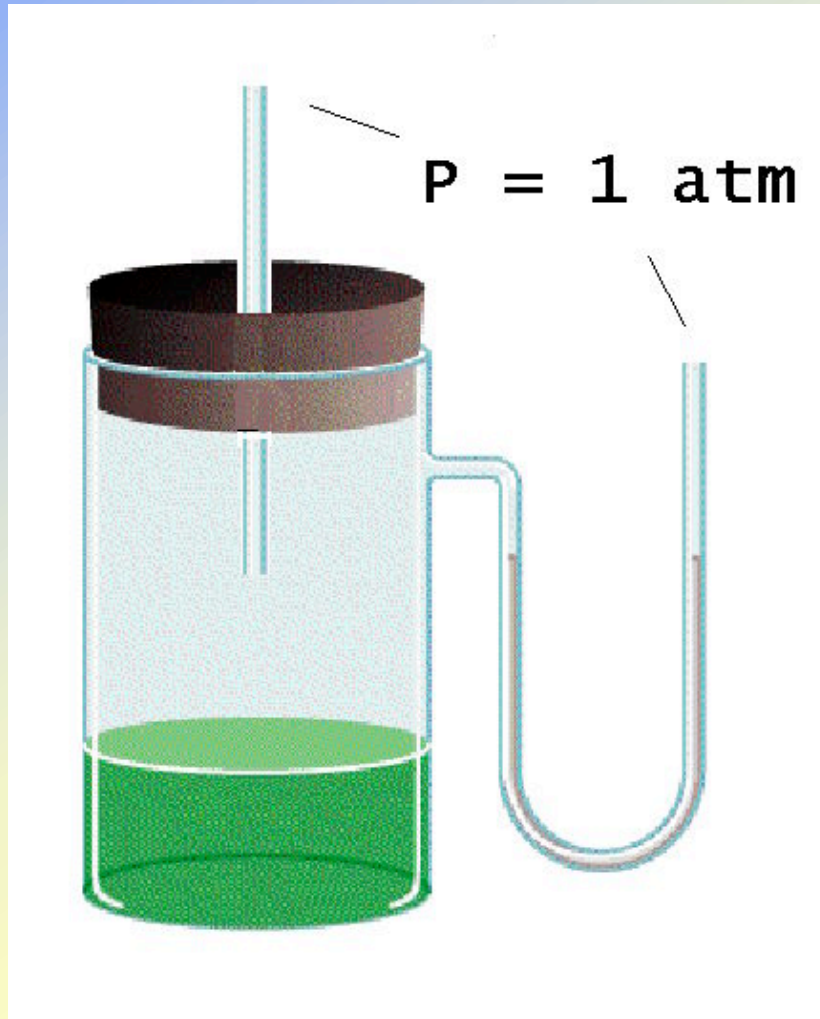
$p_{\text{ox}} = P x_{\text{ox}} = 7,2 \text{ atm} \times (0,490/2,942) = 1,2 \text{ atm}$ (es pot respirar unes 3,5 h sense problemes de toxicitat)

Pressió de vapor (aigua pura)

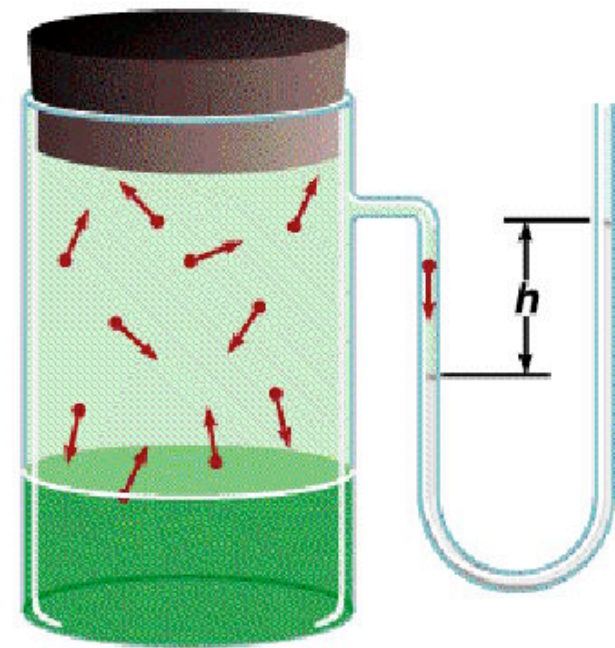

$$PV = nRT$$

Pressió de vapor (aigua + aire)

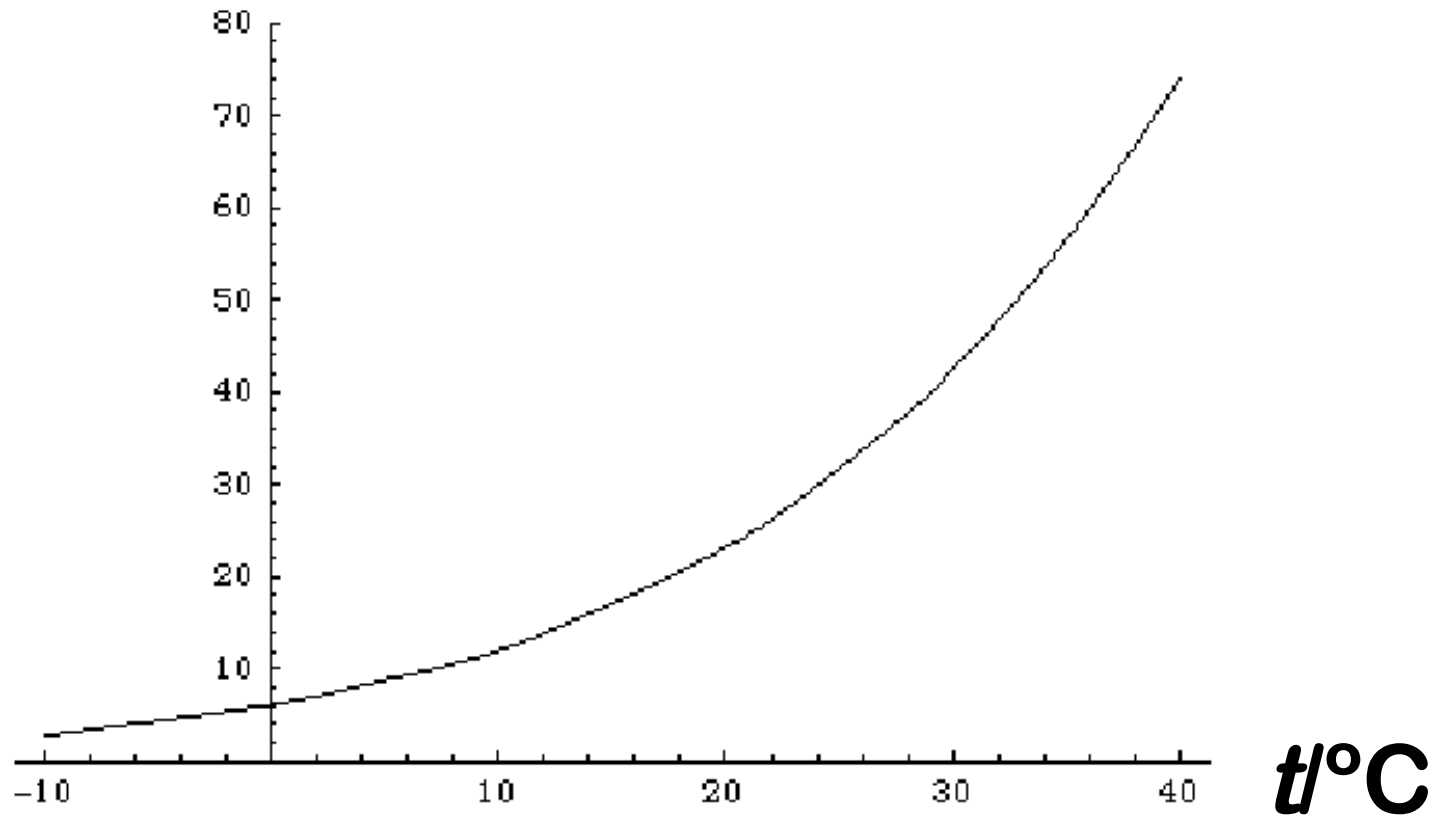

$$p_{\text{aigua}} V = n_{\text{aigua}} RT$$

Pressió de vapor de l'aigua vs temperatura

$p_{\text{vapor aigua}}/\text{hPa}$

Humitat relativa

Aire saturat d'aigua (equilibri):

$$p_{\text{aigua}} = p_{\text{vapor aigua}}$$

$$p_{\text{vapor aigua}} V = n_{\text{max aigua}} RT$$

Aire no saturat d'aigua (no equilibri):

$$p_{\text{aigua}} < p_{\text{vapor aigua}}$$

$$p_{\text{aigua}} V = n_{\text{aigua}} RT$$

$$\begin{aligned} \text{humitat relativa} &= 100 \times p_{\text{aigua}} / p_{\text{vapor aigua}} \\ &= 100 \times n_{\text{aigua}} / n_{\text{max aigua}} \\ &< 100 \% \end{aligned}$$

Humitat relativa

$$\rho_{\text{aigua}} M_{\text{aigua}} = \rho_{\text{aigua vapor}} RT$$

$$\rho_{\text{vapor aigua}} M_{\text{aigua}} = \rho_{\text{max aigua vapor}} RT$$

$$\text{humitat relativa} = 100 \times \rho_{\text{aigua vapor}} / \rho_{\text{max aigua vapor}}$$

Aire sobresaturat d'aigua:

$$\rho_{\text{aigua}} > \rho_{\text{vapor aigua}}$$

humitat relativa > 100 %

(el vapor d'aigua condensa)

Problema 10

- La densitat del vapor d'aigua en aire saturat a $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ és de $17,3\text{ g/m}^3$. Si l'aire d'aquesta habitació està a $20\text{ }^{\circ}\text{C}$ i conté 10 g/m^3 d'aigua, quina serà la humitat relativa?

- *Solució: 58 %*

Problema 11

- Les pressions de vapor de l'aigua a $10\text{ }^{\circ}\text{C}$ i $21\text{ }^{\circ}\text{C}$ són, respectivament, $12,3\text{ hPa}$ i $25,0\text{ hPa}$.
- a) Si la humitat relativa dins un cotxe tancat a $21\text{ }^{\circ}\text{C}$ és del 60% , quina serà la pressió parcial de l'aigua?
- b) Si els vidres del cotxe es troben a una temperatura de $10\text{ }^{\circ}\text{C}$, s'entelaran les finestres? (tingueu en compte que la làmina d'aire que està en contacte amb les finestres es trobarà pràcticament a $10\text{ }^{\circ}\text{C}$).
- *Solució:* a) 15 hPa ; b) sí.

Humitat relativa i xafogor

humitat relativa baixa ⇒

velocitat d'evaporació alta ⇒

la suor refresca molt

humitat relativa alta ⇒

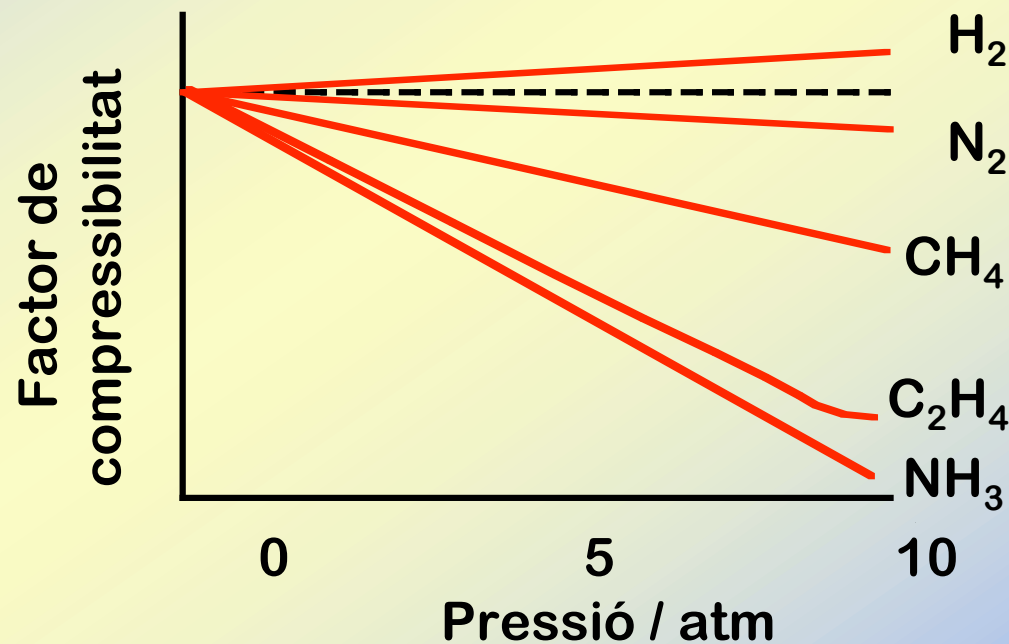
velocitat d'evaporació baixa ⇒

la suor refresca poc i sembla que la temperatura sigui més alta
(temperatura de xafogor)

Gasos reals

Podem dibuixar una gràfica del factor de compressibilitat (PV/nRT) dels diferents gasos. Si el gas és ideal, hauria de donar un valor d'1 per a pressió i temperatura qualssevol.

Gasos reals

A pressions altes els gasos es desvien fortament del comportament ideal.

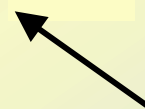
Per què?

- El volum molecular deixa de ser negligible.
- Les forces intermoleculares adquireixen un paper rellevant. L'energia de les molècules deixa de ser només cinètica. Els xocs moleculars deixen de ser elàstics (no es conserva l'energia cinètica).

Equació de Van der Waals

És una modificació de la dels gasos ideals que té en consideració les forces d'atracció intermoleculars i el volum molecular.

$$\left(P + \frac{an^2}{V^2} \right) (V - nb) = nRT$$

volum mesurat més gran que el disponible

pressió mesurada més petita que la ideal a causa de les forces d'atracció intermoleculars

Constants de Van der Waals

Gas	<i>a</i> / L² atm mol⁻²	<i>b</i> / L mol⁻¹
NH₃	4,170	0,037 07
Ar	1,345	0,032 19
Cl₂	6,493	0,056 22
He	0,034	0,023 70
H₂	0,244	0,026 61
N₂	1,390	0,039 13
H₂O	5,464	0,030 49
Xe	4,194	0,051 05

Problema 12

- Una bombona de 25,0 L conté 2 mols de clor gasós a 20 °C. Calculeu la pressió a l'interior de la bombona utilitzant
  - a) la llei dels gasos ideals,
  - b) la llei de Van der Waals.
- *Solució: a) 1,96 atm; b) 1,92 atm*

Problema 13

- La manxa d'una bicicleta té un volum de 1131 cm^3 i està plena d'aire a una pressió d' $1,02 \text{ atm}$. Tanquem la sortida amb el dit i la comprimim fins que el volum d'aire és de 517 cm^3 .
- Si la temperatura de l'aire no canvia, quina serà la pressió de l'aire dins la manxa?
- *Solució:* $2,23 \text{ atm}$

Problema 14

- Un gas està tancat en un vas cilíndric tapat amb un èmbol que llisca sense fregament. Quan l'introduïm en un forn, l'èmbol es desplaça i el gas passa a ocupar un volum 2,56 vegades superior al que ocupava a 100 °C. La pressió dins el forn és la mateixa que a fora.
- Quina temperatura Celsius té el forn?
- *Solució:* 682 °C

Problema 15

- Un globus aerostàtic s'omple amb heli a $30\text{ }^{\circ}\text{C}$ i $1,0\text{ atm}$. Després d'enlairar-se i fer un llarg viatge cap al nord l'heli s'ha refredat fins a una temperatura de $-10\text{ }^{\circ}\text{C}$.
- Si el volum no ha canviat, quina serà la pressió dins el globus a aquesta temperatura?
- *Solució:* $0,87\text{ atm}$

Problema 16

- Quina massa d'hidrogen es necessita per omplir un globus aerostàtic de 10,00 kL a 1,00 atm i 30 °C?

$$M_{\text{H}} = 1,008 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 810 g

Problema 17

- Quina densitat té l'hidrogen a una pressió d'1,32 atm i una temperatura de $-45\text{ }^{\circ}\text{C}$?

$$M_{\text{H}} = 1,008 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 0,142 g/L

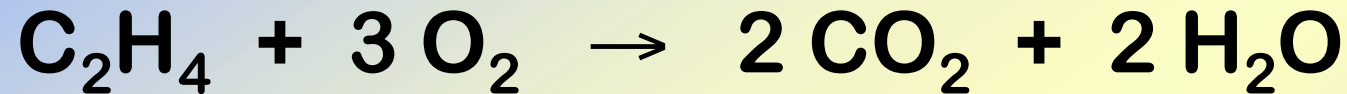

Problema 18

- Una mostra gasosa d'un compost de fluor i carboni conté 7,94 g de carboni i 37,66 g de fluor i ocupa 7,40 L a 0 °C i 1,00 atm.
- Determineu la massa molar del compost i la seva fórmula molecular.
 $M_C = 12,011 \text{ g/mol}$
 $M_F = 18,998 \text{ g/mol}$
- *Solució:* 138 g/mol, C_2F_6

Problema 19

- L'etilè crema amb oxigen segons la reacció:

3,51 L d'etilè a 25 °C i 4,63 atm reaccionen completament amb oxigen. El vapor d'aigua generat es recull a 130 °C i 0,955 atm.

- Quin volum de vapor d'aigua s'haurà recollit?
- *Solució:* 46,0 L

Problema 20

- La hidrazina (N_2H_4), un combustible per a coets, es prepara per reacció d'amoniac amb una solució d'hipoclorit sòdic:

- Quin volum d'amoniac gasós a 10°C i $3,63 \text{ atm}$ es necessita per produir $15,0 \text{ kg}$ d'hidrazina?

$$M_{\text{N}} = 14,0067 \text{ g/mol}$$

$$M_{\text{H}} = 1,00794 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* $5,99 \times 10^3 \text{ L}$

Problema 21

- Un hidrocarbur sòlid es crema amb aire en un recipient tancat i produeix una barreja de gasos que tenen una pressió total de 3,34 atm. L'anàlisi de la mescla dóna un contingut de 0,340 g de vapor d'aigua, 0,792 g de diòxid de carboni, 0,288 g d'oxigen, 3,790 g de nitrogen i cap més gas.
- Calculeu la fracció molar i la pressió parcial del diòxid de carboni en aquesta mescla.

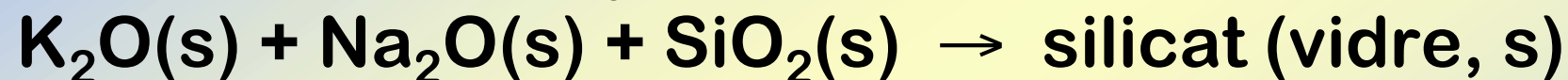
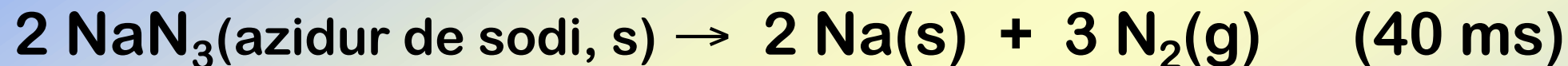
$$M_H = 1,00794 \text{ g/mol}, M_O = 15,99994 \text{ g/mol}$$

$$M_C = 12,0107 \text{ g/mol}, M_N = 14,0067 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 0,0993; 0,332 atm

Problema 22

- Quan es dispara un coixí de seguretat (*air bag*) es produeixen les reaccions següents:

- Quants litres de nitrogen a 800 Torr i 30 °C es produiran a partir de 132 g de NaN_3 si les reaccions anteriors són completes?

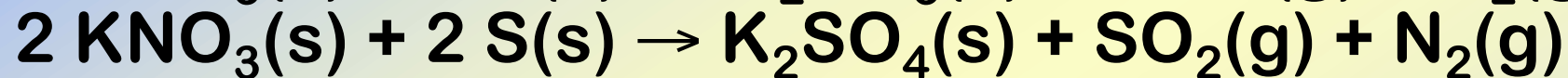
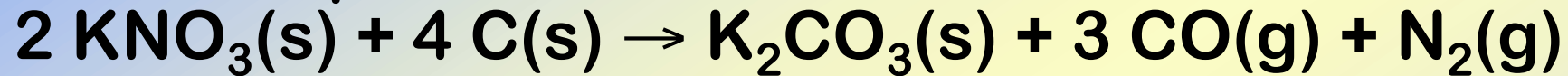
$$M_{\text{N}} = 14,0067 \text{ g/mol}, M_{\text{Na}} = 22,9898 \text{ g/mol}$$

- *Solució:* 76,8 L

Problema 23

- La pólvora negra és una barreja de nitrat de potassi, carbó i sofre en proporcions molars de 2:2:1. Quan s'escalfa suficientment es produeixen dues reaccions exotèrmiques:

Si cremem una quantitat de pólvora que conté 4,0 mols de KNO_3 , 4,0 de C i 2,0 de S , i els gasos produïts agafen una temperatura de 500°C , quin volum ocuparan a una pressió de 1013 hPa? Quina serà la pressió parcial de cada gas en la mescla produïda?

- **Solució:** $0,38 \text{ m}^3$; $p(\text{CO}) = 5,1 \times 10^2 \text{ hPa}$; $p(\text{N}_2) = 3,4 \times 10^2 \text{ hPa}$; $p(\text{SO}_2) = 1,7 \times 10^2 \text{ hPa}$.